

1.4

*Ekkehard Felder/Katharina Jacob/Horst Schwinn/
Beatrix Busse/Sybille Große/Jadranka Gvozdanović/
Henning Lobin/Edgar Radtke*

Uvod

Prijevod teksta: Iva Petrak

U četvrtom svesku priručnika čitateljice i čitatelji će pronaći komparativni prikaz jezičnih institucija u svakome od pet jezika koji sudjeluju u projektu te saznati na koji se način takve institucije u svakome od njih, bilo da su one državnog ili nedržavnog tipa, bave zadaćom kultivacije jezika. Pritom se mogu primijetiti sličnosti i razlike u načinu na koji se u pojedinim jezicima pristupa pitanjima normiranja jezika, bez obzira na to jesu li ona regulirana od strane države ili ne. Kao i u prethodnim svescima, poredbeni članak, koji iz šire jezične i društvenopolitičke perspektive donosi detaljniji opis i klasifikaciju razlika u pojedinim jezicima, prikazuje cijeli raspon specifičnih no usporedivih čimbenika (kao što je primjerice potreba njege jezika u svrhu očuvanja nacionalnog identiteta) u kontekstu različitih jezičnih okolnosti (potreba za razgraničenjem unutar ili van neke državne strukture ili regije). Razvoju akademija u Hrvatskoj i Francuskoj zajedničko je tako da su one uvijek državno organizirane, dok *Accademia della Crusca* djeluje bez državnog naloga. No i među akademijama u pojedinim zemljama postoje razlike - primjerice njihovo državno prihvaćanje te odnos prema susjednim zemljama čije specifične jezične okolnosti jasno utječu na spremnost prihvaćanja preporuka vezanih uz standardizaciju jezika. S druge strane, izostanak državno reguliranih procesa standardizacije u Njemačkoj i Engleskoj također ukazuje na neke sličnosti, no okolnosti ni ovdje nisu identične te se mogu tek djelomično usporediti. Svi ovi elementi sačinjavaju jedinstveni kaleidoskop europske jezičnokritičke situacije.

Ovaj svezak „Jezične institucije i jezična kritika“ usko je povezan s prethodnim trima svescima našeg priručnika te se nastavlja baviti pitanjem jezičnog normiranja i standardizacije nacionalnog jezika kao i njegovim razvojem i suvremenim stanjem u različitim jezičnim kulturama. Spomenuta pitanja jasno ukazuju na poveznice ovog dijela priručnika s prvim sveskom („Jezično normiranje i jezična kritika“), kao i s drugim („Standardizacija i jezična kritika“) i trećim („Jezični purizam i jezična kritika“) sveskom.

Ovim putem željeli bismo zahvaliti grupi od deset stručnjaka i stručnjakinja s odsjeka za germanistiku, anglistiku, romanistiku i slavistiku koji

Uvod

su projektu doprinijeli svojim bilješkama i ispravcima. Njihova stručnost omogućila je objavljivanje četvrtog sveska priručnika u ovom obliku. Osim toga, željeli bismo zahvaliti našim prevoditeljicama i prevoditeljima Paulu Chilbretu, Ronji Grebe, Elisi Manca, Ivi Petrak i Luciji Miškulin Saletović na preciznoj i profesionalnoj suradnji. Za kraj, zahvaljujemo Vanessi Münch koja je nadasve stručno preuzela uredništvo priručnika.

Heidelberg i Mannheim, prosinac 2019